

[Udenrigsministeren]

vi havde her i Folketinget i november 1988. Handlingsplanen lagde på én gang op til kontinuitet og forandring i dansk bistandspolitik, kontinuitet i form af en fastholdelse af de grundlæggende bistandspolitiske målsætninger og principper og forandring for at styrke de konkrete aktiviteter og skabe bæredygtige resultater i en tid, hvor vi står over for stærkt øgede krav i bistandssamarbejdet.

Debatten her i Tinget dengang mandede så ud i en bred politisk tilslutning til hovedlinjerne i handlingsplanen. Et væsentligt led i denne plan var tanken om, at det fremtidige bilaterale bistandssamarbejde burde koncentreres om et mindre antal modtagerlande.

Udenrigsudvalget tog kort efter dette spørgsmål op til behandling og fremlagde efter en grundig gennemgang af problemstillingen sin beretning af 23. maj 1989. Og heri var at finde de kriterier, som i dag ligger til grund for valget af de kommende års programsamarbejdslande.

Udvalget pegede på, at landekonzentrationsproben burde gennemføres gradvis som et led i Danidas rullende 5-års-planlægning, sådan at der over en 5-årig periode bliver udvalgt en kreds af lande på i alt mellem 20 og 25. Med den 5-årsplan for 1990-94, som foreligger nu, har regeringen så indledt denne landekonzentrationsproces med de første 12 programsamarbejdslande, og de er blevet udvalgt efter de retningslinjer, som er afstukket af Udenrigsudvalget.

Her står vi så i dag. Landekonzentrationen er vel nok det element, der har påkaldt sig mest opmærksomhed i det seneste års tid. Det er naturligt nok. For det er vel ikke for meget sagt, at vi hermed indleder et nyt kapitel i dansk bistandspolitik.

Den gradvise reduktion af antallet af modtagerlande udgør i sig selv en markant omlægning i forhold til tidligere, hvor hele ca. 60 lande har været modtagere af statslig bilateral bistand. Men i landekonzentrationen ligger der også andet og mere end bare et forsøg på at rationalisere og effektivisere.

Det afgørende er, at denne koncentration skal føres frem til et samarbejde med en kreds af udvalgte udviklingslande, som i indhold og perspektiv rækker videre end det, vi hidtil har kendt. Der er jo ikke tale om at ændre ved de overordnede målsætninger og principper; de ligger fast. I dansk bistandspolitik skal vi virke for at fremme de sociale, humanitære og demo-

kratiske idealer, som er selve fundamentet for vores udviklingsbistand. Fattigdomsorienteringen er også nævnt som et af de fundamentale principper i dansk bistandspolitik.

Udenrigsudvalgets store flertal har udmøntet disse overordnede principper i et sæt af kriterier, der i en konkret og systematisk form angiver grundlaget for valg af programsamarbejdslande. De udgør samtidig de væsentligste parametre for karakteren af samarbejdets indhold.

Jeg vil derfor gerne citere de syv kriterier fra Udenrigsudvalgets beretning. Ifølge beretningen bør valget af samarbejdslande baseres på følgende:

1. Landets økonomiske og sociale udviklingsstade samt udviklingsmæssige behov og egne udviklingsplaner.

2. Tilgangen af bistand fra andre bilaterale og multilaterale donorer samt landets evne til at anvende og drage nytte af bistanden.

3. Muligheden for gennem en dialog med det pågældende land at fremme en bæredygtig udvikling, det vil sige en udvikling, som også på lang sigt vil være økonomisk og økologisk forsvarlig, og som sigter mod at skabe varige forbedringer for de fattigste befolkningsgrupper.

4. Muligheden for i samarbejde med landet at fremme udviklingen af og respekten for menneskerettigheder i overensstemmelse med internationalt vedtagne menneskerettighedsstandarder, herunder konventionerne om organisationsfrihed og forhandlingsret.

5. Muligheden for i samarbejde med landet at sikre kvindeaspekterne en central og fuldt integreret placering i udviklingsprocessen.

6. Danidas hidtidige erfaringer fra det bilaterale udviklingsamarbejde.

7. Såfremt ovennævnte punkter kan anses for tilgodeset, bør endelig mulighederne for at fremme dansk erhvervslivs deltagelse i udviklingsamarbejdet og dermed dansk beskæftigelse indgå i overvejelserne om det konkrete landvalg – under forudsætning af, at danske leverancer og serviceydelser er konkurrencedygtige med hensyn til tilpasset teknologi, pris og kvalitet.

Det var de syv kriterier, og jeg synes, det er gode og klare kriterier, der her er opstillet.

Naturligvis kan disse ikke hver for sig betragtes som faste skabeloner for valget af samarbejdslande, men tilsammen kan de danne grundlag for den helhedsbedømmelse, som jo